

SZÁMVETÉS...
összeállítás Horthy Miklós kormányzó 17 évéről

Tizenhét év. Ez a történelemben semmicske, apró idő néha megtelik nemzetpusztító tragédiákkal, mint egykor Mohácstól a török berendezkedéséig, de megtelhet nemzetet felemelő építkezéssel, mint máskor: az 1832-es reform-országgyűléstől a szabadságharcig eltelt több mint másfél évtized.

Épp ennyi, tizenhét évünk adódott - hatalmas csapások sora után - végre újból egy független Magyarország felépítésére. Nem volt könnyű: infláció, munkanélküliség, válságok, kis háborúk, merényletek környékeztek bennünket, nagyhatalmak és kelletlen szomszédaink acsarkodtak ránk. De sikerült.

- **Hazánk lakossága e másfél évtizednél alig több idő alatt 1.639.479 fővel növekedett.**
- **Alap- és középfokú iskoláink száma 7418-ról csaknem a duplájára: 13780-ra; óvodáinké 975-ről 1140-re emelkedett.**
- **Új kórházat 160-at is építettünk a kezdetekkor meglévő 187 mellé, s bennük megkétszereződött az orvosok száma.**
- **2628 km elsőrendű országutat építettünk,**
- **vasútvonalaink hossza 8671 km-re nőtt, ebből 243 km-t villamosítottunk - magyar találmány alapján.**
- **Dieselmotordonyok gyártásában pedig világelsőkk lettünk!**
- **Duna-tengerjáró flottánk összeköti vízi útjainkat a világtengerekkel.**
- **Államadósságunkat az időszak felére kifizettük, sőt el tudtuk engedni a gazdák összes tartozását.**
- **Megteremtettük a mindenkire egyaránt vonatkozó szociális ellátórendszert, biztonságos működéshez szükséges vagyonnal látva el a nyugdíj- és betegségbiztosítókat.**
- **Ingyenes gyógyszert kapnak az egyre növekvő számú cukorbeteg.**
- **Budapest (gyógy)fürdővárossá vált.**
- **Nyarlótelepeket építettünk a munkásoknak a Dunakanyarban, a Soroksári Duna-ágban; a tisztviselőknek a hegyvidékeken és a Balatonnál.**
- **Filléres vonatok szolgálták a hétvégi kikapcsolódást. A közszolgáinak (közüzemek dolgozó, köztisztviselők, közalkalmazottak) vasúti, üdülési, biztosítási, közüzemi díjbéli és egyéb kedvezményekkel honoráltuk áldozatos munkáját.**
- **Mindehhez a világ egyik legértékállóbb valutájának megteremtése is járult.**
- **Politikai téren önállóságra törekedtünk.**
- **Korlátok közé szorítottuk a szélsőséges pártok működését, megtiltottuk a horogkereszt használatát, és az Egyesült Államokat másfél évtizeddel megelőzve (!) eltöröltük a máskülönben csupán ideiglenesen bevezetett numerus clausust.**

Horthy Miklós kormányozta ekkor a világháborút elszenvedett, spanyolnáthát, eszeveszett vörös terrort, és Trianont elszenvedő Magyarországot, vagyis az 1920 és 1937 közötti, a még újvilágháborútól mentes korszakról szól az írás.

Adataim pontosak. A Kádár-korszak alatt kiadott enciklopédiaféllekből szemelgettem őket, legfőképp az 1982-ben megjelent Magyar Történelmi Kronológiából (Akadémiai Kiadó). A milliószámra előforduló munkás-mozgalmár szócikk közé nyilván nem a gaz horthy fasiszta érárt dicsérendően pötytyentették ezt a néhány adatot, így bátran elfogadhatjuk hitelesnek mindet.

Természetesen felhasználtam saját jegyzetanyagomat is. Lássunk ezekből is egyet! Nagyanyám, Sárközy Istvánné, született Bleszkányi Irén – a Csobánc utcai elemi iskola tanítónője – 275 pengő nyugdíjra volt jogosult. Egy pengő ma 1200-1300 Ft-nak felel meg, bár az írásom megjelenésig ez még változhat gyurcsányilag. Unokája (kétszer hosszabb munkaviszonnyal, néhány diplomával és egy vasas szakmával) mintegy a negyedét-ötödét kapja ennek a nyugdíjnak. Jó-jó – mondhatja az iskolázott olvasó – de az elnyomó értelmiség (tanítónő) kivételezett helyzetben volt, a szegény munkások pedig folyamatosan nyomorogtak. No, jómagam egy megbélyegzett osztályban érettségizvén (Antall József volt az osztályfőnökünk) kényszerűségből Angyalföldön dolgoztam éveket, tanultam szakmát. S nemcsak szakmát tanultam az öreg szakiktól, hanem azt is, hogy az esztergályos kétszeres úr volt (Herr Dréher/r/), és glaszékesztyűben, keménykalapban ment be dolgozni a Lángba, Ganz-Mávagba és az általa gyártott diesel-vonatok máig vidáman szolgálják a dél-amerikai közlekedést. Üres óráiban nem maszekolt, hanem énekelt a gyár kórusában, evezett a gyár csónakházában, sportolt a kötelezően (úgy bizony!) előírt s felépített gyári sportpályán - tehette, mert a feleségének nem kellett dolgoznia. Gyermekei pedig – óh, borzalom! – a hazáról tanultak az iskolában. A hazáról.

Természetesen – mai szóval – „vesztesei” is voltak e kornak. Gyámolításukra ott voltak az ONCSA-házak, az ínség-akciók, a tehetségmentő szolgálatok.... Tehettünk, amennyit tehettünk. Hisz ne feledjük: ebből a tragédiákkal induló 17 évből 3-4 év a Nagy Gazdasági Világválság – épp a közepén! Hogyne lettek volna „vesztések”? Hisz az egész Magyarország vesztes volt!

És hogyan is állunk azzal a rémületes Horthy-fasizmussal? Mindenekelőtt szögezzük le: a fasizmus és nácizmus két különböző dolog, elemi tudatlanság és gonosz indulat összekeverni a kettőt.

Horthy alatt nálunk se fasizmus, se nemzeti szocializmus nem volt! Szálasi más eset: az valóban náci típusú rendszer volt! Később, és idegen hatalom katonai megszállása alatt. (Csupán zárójelben, fűzöm ide: ma Magyarországon új politikai fogalom született meg: a nemzeti szocializmus ikertestvére, a nemzetellenes szocializmus!)

Nem volt hivatalos ideológia a történelmi jog- és szokásrendszer durva leváltására, majd erőszakolt helyettesítésére. Nem uralta egy, egyetlenegy politikai irányzat a médiát, és hallatlan választék: 1500 lap, s ebből mintegy 400 politikai jellegű jelent meg e korban! És bizony nem tartotta rettegésben semmiféle terrorrendszer a lakosságot. Csupán az értékeket tisztelő, azokat megőrző s továbbadó konzervatív világ volt. Beszélő a neve: **értékkonzervatív**.

Természetesen nem volt XXI. századi értelemben vett demokrácia, már csak azért sem, mert a XX. század elejéről van szó. A mai fogalmak visszavetítése egy más korra elemi tudatlanság vagy gonosz indulat - valószínűleg mind a kettő! Mai politikailag korrekt mércénk szerint valóban antidemokratikus a szélsőséges pártok korlátozása. Akkor nemzetet mentett. Valóban volt cenzus (1920-tól 50 %), viszont nem döntötte el végzetesen az ország és a nemzet sorsát néhány tányér levessel vagy lejárt szavatosságú tésztacsomaggal, esetleg a nyugdíjasoknak adott 500 Ft-os utalvánnyal vásárolt szavazat.

*Tekintélyuralmi rendszer? A Kormányzó csupán egyszer küldhette vissza megfontolásra a képviselőháznak a törvényjavaslatokat - emlékezzünk Göncz Árpádra, mit művelhetett az Antall-kormány törvényeivel! A pusztá tekintélyt pedig megérdemelte, mint tisztakezű, becsületes, erős akaratú magyar vezető! És még valami: a **Horthy család birtoka ugyanakkora volt, mikor lemondatták, mint mikor kormányzóvá választották!** Érdekes, nem?*

Cziko Árpád